

การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการดำเนินงาน
องค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์*
A DEVELOPMENT 21ST CENTURY LEADERSHIP OF COMMITTEE ASSOCIATION OF
FUTURE THAI PROFESSIONALSURIN TECHNICAL COLLEGE

วิชิต ระดมบุญ*, สวัสดิ์ โพธิวัฒน์, ธวัชชัย ไพไธล

Wichit Radombun*, Sawat Pothivat, Tawatchai Pailai

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สกลนคร ประเทศไทย

Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon, Thailand

*Corresponding author E-mail: chitdodo1975@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำ 2) ระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย 3) ผลลัพธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และ 4) ตรวจสอบประสิทธิผลการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ มีผู้เกี่ยวข้อง 4 กลุ่ม ซึ่งได้มาโดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) ผู้วิจัย 2) ผู้ร่วมวิจัย 3) กลุ่มเป้าหมาย และ 4) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) 4 ขั้นตอน 2 วงรอบ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) และ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) = 0.47 2) ระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติก่อนการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$) 3) ผลลัพธ์การพัฒนาตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับค่าดัชนีความสอดคล้องหรือค่าความน่าเชื่อถือมีค่าเท่ากับ 0.96 และ 4) ประสิทธิภาพการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) ความก้าวหน้าหลังการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) คิดเป็นร้อยละ 77.17 และ 2) ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อการทดสอบค่าทางสถิติเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21, องค์การนักวิชาชีพ, วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์

Abstract

This research aimed to 1) Study the level of leadership in the 21st century and the need for development, 2) Study the level of knowledge, skills, and attitudes regarding the operation of the Association of Future Thai Professionals, 3) Study the outcomes of 21st century leadership development using the Participatory Action Research Cycle, and 4) to examine the effectiveness of the 21st century leadership development program of the Executive Committee of the

Association of Future Thai Professional, Surin Technical College. Four stakeholder groups were selected through specific selection methods: 1) Researchers, 2) Co-researchers, 3) People from target groups, and 4) Key informants. The research used a Participatory Action Research (PAR) model with 4 steps and 2 cycles. The research results found that 1) The overall level of leadership in the 21st century was at a moderate level ($\bar{X} = 3.07$), with a value of necessary needs (PNI modified) = 0.47. 2) The overall level of knowledge, skills, and attitudes before development was at a low level ($\bar{X} = 2.36$). 3) The results of development according to the participatory action research cycle from the implementation of the 21st Century Leadership Development Project passed the standard criteria for all activities, which is consistent with the consistency index or reliability value of 0.96 and 4) The effectiveness of leadership development in the 21st century includes: 1) The overall progress after development is at a high level ($\bar{X} = 4.40$) at 77.17 percent. and 2) The overall satisfaction is at the highest level ($\bar{X} = 4.77$) when the statistical test is compared with the specified criteria at a significant level of .01.

Keywords: Leadership in the 21st Century, The Professional Organization, Surin Technical College

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตในสังคมของมนุษย์ทุกประเทศ ทั้งนี้ Trilling, B. & Fadel, C ได้กล่าวว่า การดำรงชีวิตอยู่ในศตวรรษที่ 21 ทักษะที่สำคัญ เช่น ทักษะด้านการเรียนรู้ และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ทักษะด้านการปรับตัว ทักษะทางสังคม และสังคมข้ามวัฒนธรรม ทักษะด้านภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ และประการสำคัญทักษะความเป็นตัวแบบและเป็นผู้นำคนอื่น (Guide and Lead Others) โดยใช้กระบวนการแก้ไขปัญหาระหว่าง บุคคล เป็นตัวกลาง ประสานงานที่มีประสิทธิภาพสามารถขึ้นนำองค์กรให้ก้าวสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ รวมถึงการยอมรับความสามารถของคณะทำงานที่มีความแตกต่าง และเป็นแบบอย่างในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ผู้อื่น ซึ่งทักษะดังกล่าวเรียกว่า ภาวะผู้นำ (Trilling, B. & Fadel, C., 2009)

ในประเทศไทยทักษะภาวะผู้นำถูกกำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) ในส่วนของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย ซึ่งกำหนดจุดหมายการพัฒนาที่เป้าหมาย คือ การพัฒนาคนสำหรับโลกยุคใหม่ คือ การพัฒนาให้คนไทยมีทักษะในด้านความรู้ ทักษะทางพฤติกรรม และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม เตรียมพร้อมกำลังคนที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาสและความเป็นธรรม ต้องเป็นคนที่มีความสมรรถนะสูง (สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2560) โดยที่ จิระ หงส์ลดารมภ์ ได้กล่าวว่าสถานศึกษาจึงควรที่จะมีการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำให้แก่ นักเรียน นักศึกษา เพราะภาวะผู้นำเป็นคุณสมบัติขั้นพื้นฐานของทุกคนมีความสำคัญ (จิระ หงส์ลดารมภ์, 2558) ทั้งนี้ ไพฑูรย์ สินลารัตน์, วิจารณ์ พานิช, Canton, J. ได้กล่าวว่า คุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้นำต้องมีความสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันเป็นอย่างมาก ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ โลกาภิวัตน์และเครือข่าย (Globalization and Network) การเลือกเครือข่ายวิธีการสื่อสารต้องมีความถูกต้อง รวดเร็ว ไม่จำกัดสถานที่ ผลสืบเนื่องมาจากความเจริญทางด้านเทคโนโลยีมีการทำงานระหว่างสังคมข้ามวัฒนธรรม (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2557); (วิจารณ์ พานิช, 2555); (Canton, J., 2006) สอดคล้อง Crain-Gully Sr, D. I., Lautzenheiser, T. กล่าวว่าผู้นำควรต้องมีความทันสมัย

รู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ฉบับใดในการสื่อสาร และมีทักษะขั้นสูงในการเชื่อมสัมพันธ์คนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน เนื่องจากสังคมในปัจจุบันเกิดการลื่นไถลระหว่างประชากรของแต่ละประเภท ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวเป็นจุดสำคัญของทักษะในศตวรรษที่ 21 เพิ่มเติมจาก คุณลักษณะภาวะผู้นำโดยทั่วไป เช่น คุณธรรมและจริยธรรม ทำงานบรรลุเป้าหมาย การสร้างแรงจูงใจ และทักษะการทำงาน เป็นต้น (Crain-Gully Sr, D. I., 2003); (Lautzenheiser, T., 2009) จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการพัฒนาภาวะผู้นำให้กับผู้นำนักเรียน นักศึกษานั้นมีความสำคัญมาก

วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ มีการจัดตั้งองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย โดยการดำเนินงานของคณะกรรมการองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ซึ่งบทบาทหน้าที่ในการจัดกิจกรรมพัฒนาให้นักเรียน นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา มีประสบการณ์ทั้งในด้านสาขาวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะ ความรู้ในด้านการเป็นผู้นำ และมีความเป็นประชาธิปไตย โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (องค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย, 2560) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ที่มีเจตนารมณ์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข เช่นเดียวกัน และจากการสัมภาษณ์ ประเสริฐ สิงหลสาย; สุวิทย์ ประดุจขันธ์; อังคาบ ฤกษ์ดี; ศิริรักษ์ เปลี่ยนสันเทียะ. (10 พ.ค. 2566) ภาวะผู้นำคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ (วิจิต ระดมบุญ สัมภาษณ์) ซึ่งเป็นผู้บริหาร หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา และครูที่ปรึกษาองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ให้ความเห็นสอดคล้องกันว่าสภาพปัจจุบัน นักเรียน นักศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาช่วยงานกิจกรรมนักเรียนนักศึกษาถือว่าเป็นผู้มีความตั้งใจที่จะช่วยงานกิจกรรมของสถานศึกษา มีความเสียสละแล้วในเบื้องต้น แต่ก็ยังมีภาวะผู้นำไม่เพียงพอบางครั้งแสดงออกในทางไม่เหมาะสมอันเป็นเหตุให้เพื่อนนักศึกษาขาดความศรัทธาซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการได้รับความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาน้อยลง

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ให้มีทักษะภาวะผู้นำในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง สามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์
2. เพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์
3. เพื่อศึกษาผลลัพธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์
4. เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ตามแนวคิดของ James, E. A. al et. คือ การวินิจฉัย (Diagnose) การดำเนินการ (Act) การวัดผล (Measure) และการสะท้อนผล (Reflect) (James, E. A. al et., 2008) แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเตรียมการก่อนการวิจัยและการเตรียมบุคลากร เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และความต้องการจำเป็นในการพัฒนา และเพื่อศึกษาระดับความรู้ ทักษะและทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการก่อนการวิจัยประกอบไปด้วย 1) การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 พร้อมกับการกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะและตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ 2) การเตรียมการในสถานศึกษา ดำเนินการโดยบันทึกข้อความขออนุญาตดำเนินการวิจัย และขอความร่วมมือบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้ 3) การเตรียมเครื่องมือวิจัย และ 4) การยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบความสอดคล้ององค์ประกอบภาวะผู้นำ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาภาวะผู้นำและความต้องการจำเป็น และศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 3 การเตรียมบุคลากรประกอบไปด้วย 1) การประชุมชี้แจง กลุ่มเป้าหมายกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ณ ประชุมตึกอำนวยการ วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ใช้ระยะเวลา 2 ชั่วโมง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินการวิจัย พร้อมกับการขอความร่วมมือในการทำวิจัย 2) การศึกษาดูงาน กับสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลองค์การมาตรฐานดีเด่นระดับชาติ จำนวน 2 แห่ง คือ 2.1) วิทยาลัยเทคนิคมหาสารคาม และ 2.2) วิทยาลัยอาชีวศึกษาร้อยเอ็ด ระยะเวลา 1 วัน โดยมีผู้วิจัย กลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เข้าศึกษาดูงาน และ 3) การอบรมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาภาวะผู้นำ และการดำเนินงานของคณะกรรมการองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย” ณ ห้องประชุม วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ใช้ระยะ 3 วัน โดยมีผู้วิจัย กลุ่มเป้าหมาย และกลุ่มผู้ร่วมวิจัย เข้าอบรม

ระยะที่ 2 การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เพื่อศึกษาผลลัพธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาตามวงจรที่ 1 ประกอบไปด้วย 1) ขั้นที่ 1 การวินิจฉัย (Diagnose) โดยการวิเคราะห์องค์การโดยใช้เทคนิค SWOT Analysis โดยมีผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย กลุ่มเป้าหมาย และผู้ให้ข้อมูล ประชุมกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาได้ 4 วิธี ดังนี้ 1.1) การศึกษาด้วยตนเอง 1.2) การศึกษาดูงาน 1.3) การฝึกปฏิบัติจริง และ 1.4) การประชุมกลุ่มย่อย โดยใช้ 4 กิจกรรม ได้แก่ 1.4.1) กิจกรรมเตรียมสภาพทั่วไปขององค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ 1.4.2) กิจกรรมการปฐมนิเทศสมาชิกใหม่ 1.4.3) กิจกรรมจัดประชุมวิชาการระดับสถานศึกษา และ 1.4.4) กิจกรรมพัฒนา “คนดี คนเก่ง มีความสุข” (การเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นไทยและความเป็นผู้นำ กิจกรรมหน้าเสาธง 2) ขั้นที่ 2 การดำเนินการ (Act) เป็นการจัดโครงการและกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำตามการวินิจฉัย (Diagnose) โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ดำเนินงานจัดโครงการ 3) ขั้นที่ 3 ขั้นการวัดผล (Measure) เป็นการดำเนินการนิเทศกำกับติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มเป้าหมาย ร่วมกันวัดผล ได้แก่ 3.1) การสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 3.2) การประเมินความสำเร็จการดำเนินงานว่าบรรลุตามตามดัชนีชี้วัดที่ โดยการตรวจสอบร่องรอยเอกสารที่ปรากฏ และ 3.3) การสนทนาแบบไม่เป็นทางการ ในกรณี ที่ต้องการข้อมูลที่ละเอียดลึกซึ้ง ที่ไม่อาจเข้าใจได้ด้วยวิธีการสังเกตและ 4) ขั้นที่ 4 ขั้นการสะท้อนผล (Reflect) โดยผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตามวงจรที่ 2 จะเป็นการปรับปรุงจากผลการพัฒนาในวงจรที่ 1 ประกอบไปด้วย 1) ขั้นทบทวนการวินิจฉัย (Re-Diagnose) เป็นขั้นการปรับปรุงผลการศึกษาในวงจรที่ 1 โดยผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มเป้าหมาย ร่วมกันดำเนินการโดยการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Meeting) และร่วมกัน

กำหนดกิจกรรมที่ต้องปรับปรุงพัฒนาอีกครั้ง 2) ขั้นตอนทวนการดำเนินการ (Re-Act) เป็นการกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำตามขั้นตอนการวินิจฉัย (Re-Diagnose) โดยกลุ่มเป้าหมาย 3) ขั้นตอนทวนการวัดผล (Re-Measure) โดยมีผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย ร่วมกันดำเนินการปรับปรุงรูปแบบการกำกับ ติดตามผลและการประเมินผลงานที่เกิดขึ้น และ 4) ขั้นตอนทวนการสะท้อนผล (Re-Reflect) โดยมีผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย พิจารณาในประเด็นการบรรลุผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ของกิจกรรม

ระยะที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิผลการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ประกอบไปด้วย 1) ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านทัศนคติเป็นการเปรียบเทียบผลระหว่างก่อนการพัฒนา กับภายหลังการพัฒนา และ 2) ด้านความพึงพอใจ เป็นการวัดระดับความพึงพอใจ ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ที่มีต่อภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ภายหลังจากการพัฒนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยในครั้งนี้มีผู้เกี่ยวข้อง 4 กลุ่ม ซึ่งได้มาโดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย 1) ผู้วิจัย 2) ผู้ร่วมวิจัยจำนวน 12 คน ได้แก่ หน่วยงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา จำนวน 1 คน ครูที่ปรึกษาคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คน และครูที่ปรึกษาคณะกรรมการชมรมวิชาชีพ จำนวน 10 คน 3) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ คณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพ ในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ จำนวน 25 คน และ 4) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 72 คน ได้แก่ 4.1) ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน 4.2) หัวหน้าแผนกวิชา จำนวน 10 คน และ 4.3) ตัวแทนนักเรียน นักศึกษา จำนวน 58 คน โดยพิจารณาคัดเลือกจากตัวแทนนักเรียน นักศึกษา ที่สามารถสะท้อนภาวะผู้นำได้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 7 ฉบับ ได้แก่ 1) ฉบับที่ 1 แบบบันทึกการประชุม และรายงานการประชุม เพื่อเก็บข้อมูลในการประชุมตลอดการดำเนินการจัดทำวิจัย 2) ฉบับที่ 2 แบบสอบถามระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จำนวน 49 ข้อ และ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ 3) ฉบับที่ 3 แบบประเมินตนเองด้านความรู้ ด้านทักษะ และทัศนคติ เกี่ยวกับการเป็นคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน ตอนที่ 2 แบบประเมินประสิทธิผลด้านความรู้ จำนวน 9 ข้อ ตอนที่ 3 แบบประเมินประสิทธิผลด้านทักษะ จำนวน 49 ข้อ ตอนที่ 4 แบบประเมินประสิทธิผลด้านทัศนคติ จำนวน 9 ข้อ และ ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ 4) ฉบับที่ 4 แบบสอบถามด้านความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกทางบวกของกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และผู้ให้ข้อมูล (Key Informant) ที่มีต่อภาวะผู้นำของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ภายหลังจากการพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จำนวน 56 ข้อ และ ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ 5) ฉบับที่ 5 แบบสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 เพื่อประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างดำเนินการกิจกรรมตามโครงการการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สังเกต ตอนที่ 2 สถานการณ์สังเกตเกี่ยวกับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 จำนวน 49 ข้อ และ ตอนที่ 3 สิ่งที่ได้จากการสังเกต 6) ฉบับที่ 6 แบบสอบถามยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย และ 7) ฉบับที่ 7 ตารางวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยแบ่งกลุ่มการวิเคราะห์ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มระดับบุคคล 2) กลุ่มระดับชมรมวิชาชีพ และ 3) กลุ่มระดับสถานศึกษา

โดยมีการหาตรวจสอบความตรง (Validity) ของแบบประเมินและแบบสอบถามโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการประเมิน (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามด้วยการนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์การยืนยันองค์ประกอบด้วยดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เพื่อยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของ Rovienli และ Hambleton (สมนึก ภัททิยธนี, 2551)

2. การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของ Rovienli และ Hambleton (สมนึก ภัททิยธนี, 2551)

3. การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's-Correlation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4. การวิเคราะห์ระดับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) กำหนดเกณฑ์การแปลผลตามเกณฑ์ของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ดังนี้

- 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็น น้อยที่สุด
- 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็น น้อย
- 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็น ปานกลาง
- 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็น มาก
- 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริง/สภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด

5. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ในการคำนวณ (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558) เพื่อจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็น

6. การวิเคราะห์การสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ระหว่างการดำเนินงานโครงการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวิธีการของ วิลเลียม เอ สกอตต์ (William a Scott) (นุชวนา เหลืองอังกุล, ม.ป.ป.)

7. การวิเคราะห์ประสิทธิผลด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านทัศนคติ โดยการเปรียบเทียบก่อนและหลังจากการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ใช้การหาค่าร้อยละความก้าวหน้า (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2549) โดยค่าร้อยละความก้าวหน้า ต้องมีค่าตั้งแต่ 50.00 ขึ้นไป

8. การวิเคราะห์ประสิทธิผลความพึงพอใจใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.) และค่าสถิติ t-test for One Sample (ชูศรี วงศ์รัตน, 2546)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และความต้องการจำเป็น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และความต้องการจำเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21	ระดับสภาพที่เป็นจริง(D)			ระดับสภาพที่ควรจะเป็น (I)			PNI (I-D)/D	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
การมีวิสัยทัศน์	3.17	0.31	ปานกลาง	4.69	0.22	มากที่สุด	0.48	2
การมีทักษะในการสื่อสาร	3.12	0.46	ปานกลาง	4.58	0.34	มากที่สุด	0.47	3
การสร้างแรงจูงใจ	3.20	0.41	ปานกลาง	4.40	0.30	มาก	0.38	5
การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	2.46	0.12	น้อย	4.76	0.15	มากที่สุด	0.94	1
การมีความกล้าในการตัดสินใจ	3.18	0.37	ปานกลาง	4.55	0.21	มากที่สุด	0.43	4
การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีม	3.17	0.51	ปานกลาง	4.20	0.11	มาก	0.33	6
การมีคุณธรรมและจริยธรรม	3.21	0.37	ปานกลาง	4.19	0.14	มาก	0.31	7
เฉลี่ยรวม	3.07	0.36	ปานกลาง	4.48	0.21	มาก	0.46	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับสภาพที่เป็นจริงภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การมีคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.21$) รองลงมา คือ การสร้างแรงจูงใจ ($\bar{X} = 3.20$) การมีความกล้าในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.18$) การมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.17$) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีม ($\bar{X} = 3.17$) การมีทักษะในการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.12$) และการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 2.46$) ตามลำดับ ในส่วนของระดับสภาพที่ควรจะเป็น โดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา คือ การมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.69$) การมีทักษะในการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.58$) การมีความกล้าในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.55$) การสร้างแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.40$) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีม ($\bar{X} = 4.20$) และการมีคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.19$) ตามลำดับ และความต้องการจำเป็นพัฒนาทั้ง 7 องค์ประกอบ (PNI_{modified} = 0.46) โดยเรียงอันดับความสำคัญ คือ 1) การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (PNI_{modified} = 0.94) 2) การมีวิสัยทัศน์ (PNI_{modified} = 0.48) 3) การมีทักษะในการสื่อสาร (PNI_{modified} = 0.47) 4) การมีความกล้าในการตัดสินใจ (PNI_{modified} = 0.43) 5) การสร้างแรงจูงใจ (PNI_{modified} = 0.38) 6) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีม (PNI_{modified} = 0.33) และ 7) การมีคุณธรรมและจริยธรรม (PNI_{modified} = 0.30) ตามลำดับ

2. การศึกษาระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ก่อนการพัฒนา ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ก่อนการพัฒนา ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านความรู้	2.33	0.25	น้อย
ด้านทักษะ	2.37	0.17	น้อย
ด้านทัศนคติ	2.37	0.33	น้อย
ค่าเฉลี่ยรวม	2.36	0.25	น้อย

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติ โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.33$) ด้านทักษะอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$) ด้านทัศนคติอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$)

3. ผลการศึกษาผลลัพธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม มีดังนี้

3.1 ผลการประเมินกิจกรรมของโครงการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 4 กิจกรรม พบว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 4 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 ผลการสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 2 วงรอบ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยวิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21	ผู้สังเกตคนที่ 1		ผู้สังเกตคนที่ 2		ผู้สังเกตคนที่ 3		ความแตกต่างระหว่างสัดส่วน
	คะแนน (35)	สัดส่วน	คะแนน (35)	สัดส่วน	คะแนน (35)	สัดส่วน	
การมีวิสัยทัศน์	30	0.13	31	0.14	31	0.14	0.01
การมีทักษะในการสื่อสาร	31	0.14	32	0.14	31	0.14	0.00
การสร้างแรงจูงใจ	33	0.15	31	0.14	31	0.14	0.01
การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	32	0.14	33	0.15	32	0.14	0.00
การมีความกล้าในการตัดสินใจ	32	0.14	31	0.14	29	0.13	0.01
การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีม	34	0.15	32	0.14	34	0.15	0.01
การมีคุณธรรมและจริยธรรม	35	0.15	35	0.16	35	0.16	0.00
รวม	227	1	225	1	223	1	0.04

จากตารางที่ 3 นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของการสังเกต พบว่า

$$\text{ค่า } P_o = 1 - 0.04 = 0.96$$

$$P_e = (0.16)^2 + (0.15)^2 = 0.024 + 0.023 = 0.047$$

$$\text{จากสูตร } \mathbf{Q} = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

$$\text{แทนค่าในสูตร } \mathbf{Q} = \frac{0.96 - 0.047}{1 - 0.047} = 0.96$$

ดังนั้น ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือค่าความน่าเชื่อถือมีค่าเท่ากับ 0.96 ซึ่งกล่าวได้ว่า ผลการสังเกตครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือได้ทั้ง 2 วงรอบ มีค่าเท่ากับร้อยละ 96.00

4. ผลตรวจสอบประสิทธิผลการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ดังนี้

4.1 ประสิทธิภาพด้านความรู้ ด้านทักษะ และทัศนคติ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผล ด้านความรู้ ของคณะกรรมการองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์

ประสิทธิผล	ก่อนการพัฒนา	หลังการพัฒนา	ร้อยละความก้าวหน้า
ด้านความรู้	2.33	4.74	90.26
ด้านทักษะ	2.37	4.17	88.26
ด้านทัศนคติ	2.37	4.28	72.62
เฉลี่ยรวม	2.36	4.40	77.17

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าร้อยละความก้าวหน้าหลังการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) คิดเป็นร้อยละ 77.17 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านได้แก่ 1) ด้านความรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) คิดเป็นร้อยละ 90.26 2) ด้านทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) คิดเป็นร้อยละ 88.97 และ 3) ด้านทัศนคติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) คิดเป็นร้อยละ 72.62

4.2 ประสิทธิภาพด้านความพึงพอใจ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการประเมินประสิทธิภาพความพึงพอใจ ของการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของ คณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์

ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
การมีวิสัยทัศน์	4.69	0.17	มากที่สุด	5
การมีทักษะในการสื่อสาร	4.66	0.23	มากที่สุด	7
การสร้างแรงจูงใจ	4.88	0.16	มากที่สุด	2
การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย	4.76	0.14	มากที่สุด	4
การมีความกล้าในการตัดสินใจ	4.82	0.16	มากที่สุด	3
การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีม	4.66	0.19	มากที่สุด	6
การมีคุณธรรมและจริยธรรม	4.90	0.14	มากที่สุด	1
เฉลี่ยรวม	4.77	0.17	มากที่สุด	

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$) รองลงมา คือ การสร้างแรงจูงใจ ($\bar{X} = 4.88$) ด้านการมีความกล้าในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.82$) ด้านการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.76$) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.69$) ด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีม ($\bar{X} = 4.66$) และด้านการมีทักษะในการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.66$) ตามลำดับและทดสอบค่าทางสถิติ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของ คณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์

จำนวนผู้ให้ข้อมูล	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์	ค่าสถิติ (t)	Sig.
97	5	4.77	0.77	3.51	162.15**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจโดยภาพรวมเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดมีความ พึงพอใจอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การมีทักษะในการสื่อสาร 3) การสร้างแรงจูงใจ 4) การทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 5) การมีความกล้าในการตัดสินใจ 6) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีม และ 7) การมีคุณธรรมและจริยธรรม โดยระดับสภาพที่เป็นจริงภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง และมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทั้ง 7 องค์ประกอบที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพ ในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ยังขาดทักษะภาวะผู้นำ ไม่สามารถจูงใจให้เพื่อน ๆ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้ ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่องค์การตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ วิจารย์ พานิช ได้กล่าวว่า นักเรียนที่เป็นผู้นำนักเรียนที่ขาดทักษะภาวะผู้นำ

ไม่สามารถจูงใจให้เพื่อน ๆ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผลไม่สามารถ บรรลุเป้าหมายตามที่หลักของสถานศึกษาตั้งไว้ คือ การพัฒนา นักเรียนให้เป็นเยาวชนที่ สมบูรณ์ด้วยการเป็นผู้นำที่ดีในสังคมได้ ดังนั้น ปัญหาที่นักเรียน นักศึกษาขาดภาวะผู้นำจึง จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ตลอดจนเป็นแบบอย่างและเป็นผู้นำคนอื่น (Guide and Lead Others) โดยใช้กระบวนการแก้ไขปัญหาระหว่างบุคคล เป็นตัวกลางประสานงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถชี้นำ องค์กรให้ ก้าวสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ รวมถึงการยอมรับความสามารถของคณะทำงานที่มีความแตกต่างกัน และการเป็น แบบอย่างในพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้ผู้อื่นยอมรับ (วิจารณ์ พานิช, 2555) ซึ่งทักษะดังกล่าวไปสอดคล้องกับ Trilling, B. & Fadel, C. กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการใช้อิทธิพลของบุคคลหนึ่งที่มีต่อกลุ่มในการปฏิบัติ กิจกรรมเพื่อบรรลุตามเป้าหมายหรือเป็นกระบวนการในการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม (Trilling, B. & Fadel, C., 2009) สอดคล้องกับนักวิจัยและนักวิชาการที่ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะภาวะผู้นำและ องค์ประกอบของภาวะผู้นำไว้หลากหลาย เช่น จีระ หงส์ดารมภ์, ดุษฎีรัตน์ โกสุมภ์ศิริ, นพดล บุญญา, ธนกฤต โชติภักดีโกคิน ต่างก็ให้ความคิดเห็นที่คล้ายกันว่า คุณลักษณะของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 นักเรียน นักศึกษาที่ จะเป็นผู้นำได้จะต้องประกอบไปด้วย 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการกล้าตัดสินใจ กล้าคิด กล้าทำ และกล้า เปลี่ยนแปลง 3) ด้านทักษะการสื่อสาร 4) ด้านการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย 5) ด้านการสร้างแรงจูงใจ 6) ด้าน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีมงาน และ 7) ด้านความมีคุณธรรมจริยธรรม (ดุษฎีรัตน์ โกสุมภ์ศิริ, 2558); (นพดล บุญญา, 2562); (ธนกฤต โชติภักดีโกคิน, 2565) ซึ่งสอดคล้องกับ วีรวัฒน์ คำแสนพันธ์ ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนา ภาวะผู้นำของคณะกรรมการองค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์วันออกเฉียงเหนือ มี 10 องค์ประกอบ คือ 1) การมีบุคลิกภาพและการมีมนุษยสัมพันธ์ 2) การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี 3) การมีวิสัยทัศน์และ 4) มีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ 5) การสื่อสารที่ดี 6) การมีความรับผิดชอบ 7) การมุ่งมั่นพัฒนาการทำงานเป็นทีม 8) การมี คุณธรรมจริยธรรม 9) การมีทักษะการเจรจาต่อรองที่ดี และ 10) การเสียสละ (วีรวัฒน์ คำแสนพันธ์, 2566)

2. ผลการศึกษาระดับความรู้ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่ง ประเทศไทย ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ก่อนการพัฒนาทุกด้านอยู่ในระดับน้อย ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่าคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพใน อนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ เป็นชุดใหม่ประจำปีการศึกษา 2567 ที่มาจากการเลือกตั้งของ สมาชิกองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในระดับสถานศึกษาและยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน สอดคล้องกับจากรายงานการประเมินตนเองของวิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในส่วนของ การพัฒนาผู้เรียน คือ สถานศึกษาควรจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม โดยงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา โดย ขอความร่วมมือจากแผนกวิชาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนตาม แนวปฏิบัติว่าด้วยกิจกรรมองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ที่เป็นเช่นนี้อาจเกิดจากการไม่ให้ความ ร่วมมือจากชมรมวิชาชีพมากเท่าที่ควร ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการขาดภาวะผู้นำของนักเรียน นักศึกษาเองที่ไม่ สามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติว่าด้วยกิจกรรมองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยให้เกิดทั้ง ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา, 2565)

3. ผลการศึกษาผลลัพธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีผลการ ประเมินกิจกรรมของโครงการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกกิจกรรม มีความสอดคล้อง ของผลการสังเกตการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และ ผลการสะท้อนความพึงพอใจของผู้วิจัย ผู้ร่วมวิจัย และกลุ่มเป้าหมาย ที่มีความพึงพอใจ ทั้ง 7 องค์ประกอบที่เป็นเช่นนี้ เพราะคณะกรรมการองค์การนักวิชาชีพใน อนาคตแห่งประเทศไทยได้ทำการศึกษาด้วยตนเอง และลงมือปฏิบัติงานจริง ในภาระหน้าที่ของตนเองรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ Trulove, S. ได้เสนอวิธีการพัฒนาไว้ 3 วิธี คือ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Solo Learning)

ประกอบด้วย 1.1) การฝึก ปฏิบัติงานตามที่มอบหมาย (Assignment) 1.2) การใช้บทเรียนโปรแกรม (Programmed Learning) 1.3) การทำโครงการเดี่ยว (Project-Individual) และ 1.4) การปฏิบัติซ้ำ (Action Maze) และ 2) การเรียนรู้แบบตัวต่อตัว (One-to-One Learning) ได้แก่ 2.1) การ ฝึกหัดตามคำแนะนำ (Guide Practice) 2.2) การสอนงาน (Coaching) 2.3) การให้คำปรึกษา (Counseling) 2.4) การฝึกงาน (Mentoring) 2.5) การสาธิต (Demonstrating) 2.6) สถานการณ์ จำลอง (Simulation) 2.7) การอ่านตามคำแนะนำ (Guide reading) และ 2.8) การติวเข้ม (Tutorial) (Trulove, S., 1992) เช่นเดียวกันกับ Brin, D. ได้เสนอแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำคล้ายกันแต่ที่น่าสนใจ คือ การให้คำปรึกษา ในการให้คำปรึกษาเป็นวิธีพัฒนาภาวะผู้นำที่ยืดหยุ่นและเป็นหลักอีกวิธีหนึ่ง (Brin, D., 1998)

4. ผลการตรวจสอบประสิทธิผลหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา ทุกด้านในส่วนของประสิทธิผลด้านความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการมีคุณธรรมจริยธรรม มีมากที่สุด และมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจโดยภาพรวมเมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้ เพราะคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ เป็นผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากสมาชิกของแต่ละชมรมและมีพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรมอยู่แล้วประกอบกับการได้รับการพัฒนาเหมาะสมจึงทำให้มีคุณธรรมและจริยธรรมสูงตามอีกด้วย ทั้งนี้ เมื่อคณะกรรมการดำเนินงานได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองโดยยึดตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วย องค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2557 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560) และแนวปฏิบัติประกอบ ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2557 (ปรับปรุง พ.ศ. 2558) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2560 ซึ่งสอดคล้องกับ ปฏิมา นรภัทรพิมล ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำของคณะกรรมการสถานักเรียน ระดับมัธยมศึกษา กรณีศึกษาโรงเรียนประชารัฐธรรมคุณ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 35 พบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของคณะกรรมการสถานักเรียน ระดับมัธยมศึกษา พบว่า คะแนนการทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำของคณะกรรมการสถานักเรียนระดับมัธยมศึกษา หลังเข้ารับการพัฒนากว่าก่อนเข้ารับการพัฒนา (ปฏิมา นรภัทรพิมล, 2561)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลวิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้ 1) ระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.07$) และ มีค่าความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) = 0.47 2) ระดับความรู้ ทักษะ และทัศนคติก่อนการพัฒนาโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.36$) 3) ผลลัพธ์การพัฒนาตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมจากการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับค่าดัชนีความสอดคล้องหรือค่าความน่าเชื่อถือได้มีค่าเท่ากับ 0.96 และ 4) ประสิทธิภาพการพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 4.1) ความก้าวหน้าหลังการพัฒนา ด้านความรู้คิดเป็นร้อยละ 90.26 ด้านทักษะคิดเป็นร้อยละ 88.97 ด้านทัศนคติคิดเป็นร้อยละ 72.62 เพิ่มขึ้นทุกด้าน และ 4.2) ความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$) เมื่อการทดสอบค่าทางสถิติเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้ 1) ในการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำโดยการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังทำให้สามารถจำลำดับความสำคัญของการพัฒนาได้ซึ่งหากจะมีการพัฒนาต่อเนื่องภายในสถานศึกษาอาจเลือกพัฒนาโดยใช้หลักความสำคัญก่อน - หลัง 2) ระดับความรู้ทักษะ และทัศนคติเกี่ยวกับการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับน้อยจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างจริงจังโดยทุกฝ่ายต้องให้ความร่วมมือซึ่งและกันถึงจะเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม 3) ผลการศึกษาผลลัพธ์การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR)

ในครั้งนี้ทำให้ พบว่า เป็นกระบวนการพัฒนาอีกรูปหนึ่งที่ทำให้เกิดเปลี่ยนแปลงของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ได้อย่างชัดเจน และ 4) ผลการตรวจสอบประสิทธิผลหลังการพัฒนาเพิ่มขึ้นทุกด้าน และผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ประสบผลสำเร็จในการพัฒนาในครั้งนี้มาก ๆ ซึ่งอาจจะเป็นแนวทางการพัฒนาให้กับสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกับวิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ ต่อไปก็ได้ ทั้งนี้ ยังมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ได้แก่ 1) ควรมีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องโดยเลือกองค์ประกอบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลลำดับท้าย ได้แก่ 1.1) การมีทักษะในการสื่อสารด้านการสร้าง 1.2) ความสัมพันธ์ที่ดีกับทีม และ 1.3) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ควรมีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาทักษะอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย เช่น ทักษะดิจิทัล ทักษะทางอารมณ์ หรือ Soft Skills เป็นต้น และ 3) ควรมีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับคณะกรรมการดำเนินงานองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาอื่นที่มีบริบทที่แตกต่างจากวิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์ เช่น วิทยาลัยการอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่าง และวิทยาลัยอาชีวศึกษา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- งานประกันคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา. (2565). รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ปีการศึกษา 2564. สุรินทร์: วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์.
- จีระ หงส์ลดารมภ์. (2558). แนวคิดของการพัฒนาภาวะผู้นำจาก 2 ช่วงเวลา. วารสาร HR intelligence, 10(2), 81-93.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2546). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. นนทบุรี. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ดุขสิทธิ์ โกสุมภ์ศิริ. (2558). นำภาวะผู้นำแบบดุลยภาพ - ภาวะผู้นำสำหรับศตวรรษที่ 21. เรียกใช้เมื่อ 24 พฤษภาคม 2566 จาก <http://leader1234.blogspot.com/2015/09/21-scholarly-article-equilibrium.html>
- ธนกฤต โชติภักดีโกคิน. (2565). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของคณะกรรมการองค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 อาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สิกขวารสารศึกษาศาสตร์, 9(2), 63-75.
- นพดล บุญญา. (2562). การพัฒนาภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้นำนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาผู้นำการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นุชวรา เหลืองอังกูล. (ม.ป.ป.). ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัดผลที่ใช้ในการวิจัย. เรียกใช้เมื่อ 30 ตุลาคม 2566 จาก <https://so02.tcithaijo.org/index.php/jemmsu/article/download/148942/109449>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สุวีระยาสาสน์.
- ปัทมา นรภัทรพิมล. (2561). การพัฒนาภาวะผู้นำของคณะกรรมการสถานักเรียนระดับมัธยมศึกษา กรณีโรงเรียนพระราชวังธรรมคุณสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 9(1), 306-319.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2549). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: เฮาส์ออฟเคอร์มีส์.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2557). ครูในศตวรรษที่ 21. เอกสารประชุมวิชาการ “อภิวินัยการเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย”. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค.).

- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- วีรวัฒน์ คำแสนพันธ์. (2566). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของคณะกรรมการองค์ การนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2551). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2560). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580. (ฉบับย่อ). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: วี.พรินท์.
- องค์การนักวิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย. (2560). ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วย องค์การนัก วิชาชีพในอนาคตแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2557 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- Brin, D. (1998). Leadership Research Findings Practice and Skill. Houghton: Mifflin Company.
- Canton, J. (2006). The Extreme Future: The top trends that will reshape the world in thenext 20 years. United States of America: Penguin group.
- Crain-Gully Sr, D. I. (2003). Exploring transformational leadership characteristics among African American church leaders in the San Francisco Bay area. In Doctor of Management in Organizational Leadership. University of Phoenix.
- James, E. A. al et. (2008). Participatory action research for educational leadership. California: Sage.
- Lautzenheiser, T. (2009). The selection and development of effective student leaders. Retrieved 10 July, 2023, from <http://musicforall.org/programs/gn/downloads/.selection.pdf>
- Trilling, B. & Fadel, C. (2009). Learning and innovation skills: 21st century skills learning for life in our times. San Francisco: Jossey-Bass.
- Trulove, S. (1992). Handbook of training and development. Oxford: Blackwell.